

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Vabariigi Valitsus
määrus
terviktekst
05.04.2024
Hetkel kehtiv
RT I, 02.04.2024, 18

Plii ja selle ioonsete ühendite kasutamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded¹

Vastu võetud 20.06.2000 nr 193
[RT I 2000, 49, 309](#)
jõustumine 01.07.2000

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
29.11.2018	RT I, 05.12.2018, 1	01.01.2019
06.11.2020	RT I, 12.11.2020, 1	24.11.2020
01.04.2024	RT I, 02.04.2024, 13	05.04.2024

Määrus kehtestatakse [töötervishoiu ja tööohutuse seaduse](#) § 3 lõike 4, § 4 lõike 5, § 7 lõike 3 ja § 13¹ lõike 9 alusel.
[[RT I, 02.04.2024, 13](#)- jõust. 05.04.2024]

§ 1. Kohaldusala

(1) Plii ja selle ioonsete ühendite kasutamise töötervishoiu ja tööohutuse nõudeid kohaldatakse töödele, mille käigus töötajad võivad kokku puutuda plii või selle ioonsete ühenditega. Pliiohtlikud tööd on:

- 1) rikastatud plii käitlemine;
- 2) plii- ja tsingimaagi sulatamine ja puhastamine;
- 3) pliiarsenaadi tootmine ja käitlemine;
- 4) pliioksiidide tootmine;
- 5) muude pliiühendite tootmine, kaasa arvatud need plii alküülühendid, mille käigus eraldub iooniline plii;
- 6) pliid sisaldavate värvide, emailide ja mastiksitate tootmine ning kasutamine;
- 7) patareide ja akude tootmine ja taaskasutamine;
- 8) käsitööalad, kus kasutatakse tina ja pliid sisaldavaid materjale;
- 9) pliijoodise valmistamine ja sagedane kasutamine kinnises ruumis;
- 10) pliid sisaldava laskemoona valmistamine ja kasutamine kinnises ruumis;
- 11) pliiist või pliid sisaldavatest materjalidest toodete valmistamine;
- 12) pliid sisaldavate keraamiliste toodete valmistamine;
- 13) kristallklaasi tootmine;
- 14) pliid sisaldavate plastmasside tootmine;
- 15) trükitööd, kus kasutatakse pliid sisaldavaid trükivahendeid;
- 16) pliid sisaldavate materjalide lammutamine ja põletamine;
- 17) autokooste- ja remonditöö;
- 18) pliitatud terase tootmine;
- 19) terase karastamine pliiga;
- 20) pindade katmine pliiga;
- 21) pliid sisaldavate metallijäätmete taaskasutamine;
- 22) plii ning selle ioonsete ühendite kasutamise muud juhud.

(2) Nõudeid ei kohaldata meretranspordile ja õhutranspordile, pliiimaagi kaevandamisele, kaevandamise käigus plii rikastamisele ning plii alküülühendite kasutamisele.

§ 2. Töökeskkonna õhu pliisisalduse määramine

(1) Töökeskkonna õhu pliisisaldust tuleb määrata vähemalt üks kord kolme kuu jooksul. Pliisisaldust võib määrata üks kord aastas, kui kahel viimasel mõõtmisel:

- 1) õhu pliisisaldus ei ületanud $100 \mu\text{g}/\text{m}^3$;
- 2) töökeskkonna olud ei ole muutunud;
- 3) ühegi töötaja vere pliisisaldus ei ületa $60 \mu\text{g Pb} / 100 \text{ ml}$.

(2) Töökeskkonna õhu pliisisaldust mõõdab tööandja tellimisel akrediteerimisasutuse akrediteeritud või erialase pädevuse kinnitust omav labor aatomabsorptsioon-spektromeetril või mõne teise ekvivalentset tulemust andva meetodiga. Õhuproovid kogutakse hingamistsoonist filtrile, mis kogub vähemalt 95% osakesi aerodünaamilise diameetriga $0,3 \mu\text{m}$, kasutades pumpa, mille tootlikkus on vähemalt $1 \text{ l}/\text{min}$.
[RT I, 12.11.2020, 1- jõust. 24.11.2020]

§ 3. Tervisekontroll

(1) Töötervishoiuarst kontrollib pliiga kokkupuutuva töötaja tervist:

- 1) enne sellise töö alustamist, kus töötaja puutub kokku plii ja selle ioonsete ühenditega;
- 2) töötamise ajal üks kord aastas;
- 3) teistel selles määrukses sätestatud juhtudel.

(2) Tervisekontrolli ajal peavad töötervishoiuarstil olema andmed töökeskkonna õhu pliisisalduse kohta.

(3) Töötaja tervisekontrolli osad on:

- 1) töö- ja terviseanamnees;
- 2) terviseuuring, mille käigus tuleb pöörata erilist tähelepanu plii kahjustada võivale vereloomele, mao- ja seedetraktile, neerudele, perifeersele ja kesknärvisüsteemile;
- 3) hemogramm;

[RT I, 02.04.2024, 13- jõust. 05.04.2024]

4) uriini ribaanalüüs ja kreatiniin seerumis või plasmas koos hinnangulise glomerulaarfiltratsiooni kiirusega (eGFR);

[RT I, 02.04.2024, 13- jõust. 05.04.2024]

5) töötaja tööohutusala nõustamine.

(4) Vastunäidustused tööks pliiga on:

- 1) talasseemia;
- 2) G-6-PD-puudulikkus;
- 3) aneemia;
- 4) neerupuudulikkus;
- 5) vereloomepuudulikkus.

§ 4. Bioloogiline seire

(1) Bioloogilist seiret tuleb korraldada vähemalt üks kord poole aasta jooksul. Bioloogilist seiret võib korraldada üks kord aastas, kui:

- 1) eelmisel kahel mõõtmisel oli õhu pliisisaldus $75\text{--}100 \mu\text{g}/\text{m}^3$;
- 2) ühegi töötaja veres ei ületa pliisisaldus $50 \mu\text{g Pb} / 100 \text{ ml}$.

(2) Bioloogilise seire käigus määratakse töötaja vere pliisisaldus (B-Pb), kasutades absorptsioonspektrometriat või samaväärseid tulemusi andvat meetodit.

[RT I, 02.04.2024, 13- jõust. 05.04.2024]

(2¹) Plii bioloogiline piirnorm on $70 \mu\text{g Pb}/100 \text{ ml}$ vere kohta.

[RT I, 02.04.2024, 13- jõust. 05.04.2024]

(2²) Bioloogiline piirnorm on asjakohase aine, selle ainevahetuse või toime näitaja piirväärtus vastavas bioloogilises keskkonnas.

[RT I, 02.04.2024, 13- jõust. 05.04.2024]

(3) [Kehtetu -RT I, 02.04.2024, 13- jõust. 05.04.2024]

(4) Kui töötaja vere pliisisaldus ületab $40 \mu\text{g Pb} / 100 \text{ ml}$, rakendatakse järgmisi abinõusid:

[RT I, 02.04.2024, 13- jõust. 05.04.2024]

1) tööandja peab koostöös töötervishoiuarstiga kõrvaldama nimetatud näitaja ületamise põhjused;

[RT I, 02.04.2024, 13- jõust. 05.04.2024]

2) kolme kuu möödudes tuleb määrata töötaja vere pliisisaldus;

3) töötervishoiuarst võib suunata töötajad tööle, kus töökeskkonna õhus on väiksem pliisisaldus;

4) kõik töötajad, kes töötavad sama laadi oludes, peavad läbima tervisekontrolli.

(5) [Kehtetu -RT I, 02.04.2024, 13- jõust. 05.04.2024]

§ 5. Pliisisalduse suurenemine töökeskkonna õhus

(1) Kui pliisisaldus töökeskkonna õhus suureneb üle $75 \mu\text{g}/\text{m}^3$, peab tööandja:

- 1) informeerima sellest viivitamata töötajaid;

- 2) selgitama pliisisalduse suurenemise põhjused;
- 3) korraldama töötajate bioloogilise seire ja tervisekontrolli;
- 4) rakendama õhu pliisisalduse vähendamise abinõusid;
- 5) mõõtma õhu pliisisaldust rakendatud abinõude tõhususe kontrollimiseks.

(2) Kui lõikes 1 nimetatud meetmeid ei ole võimalik rakendada ühe kuu jooksul, siis ei tohi töid saastatud alal jätkata enne, kui töötajate tervise kaitseks on kasutusele võetud töötervishoiuarsti seisukohalt piisavad meetmed.

(3) Kui tööprotsessiga kaasneb pliisisalduse ajutine suurenemine töökeskkonna õhus ja tehniliste ühiskaitsevahenditega ei ole võimalik pliisisaldust vähendada, peab tööandja andma töötajatele ajutiseks kasutamiseks asjakohased isikukaitsevahendid ja nägema ette nende kasutamise korra.

(4) Õnnetusjuhtumi korral, millega kaasneb töökeskkonna õhu pliisisalduse oluline suurenemine, tuleb:

- 1) töötajad saastunud alalt viivitamata evakueerida;
- 2) saastunud alale lubada ainult taastamistöid ja teisi hädavajalikke töid tegevd töötajad, kes on varustatud asjakohaste isikukaitsevahenditega.

§ 6. Töötajate teavitamine

(1) Tööandja peab töötajaid teavitama:

- 1) plii kahjulikust toimest tervisele, kaasa arvatud lootele ja rinnapiimale;
- 2) töökeskkonna õhu pliisisalduse piirnormist;
[RT I, 05.12.2018, 1- jõust. 01.01.2019]
- 3) bioloogilise ja töökeskkonnaseire vajadusest;
- 4) hügieeninõuetest ning vajadusest hoiduda töökohas söömisest, joomisest ja suitsetamisest;
- 5) töökeskkonnas rakendatavatest ohutusabinõudest ning isikukaitsevahendite ja tööriietuse kandmise vajalikkusest.

(2) Kui töökeskkonna õhus on pliisisaldus 40-tunnise töönädala korral üle $75 \mu\text{g}/\text{m}^3$ või kui pliisisaldus töötaja veres ületab $50 \mu\text{g Pb} / 100 \text{ ml}$, peab tööandja tutvustama töötajatele ja nende esindajatele töökeskkonna õhus määratud pliisisaldust ja bioloogilise seire statistilisi näitajaid.

§ 7. Töökohas rakendatavad hügieeninõuded

Kui kahel eelmisel mõõtmisel oli töökeskkonna õhu pliisisaldus $75\text{--}100 \mu\text{g}/\text{m}^3$ või kui kas või ühe töötaja vere pliisisaldus ületab $50 \mu\text{g Pb} / 100 \text{ ml}$, peab tööandja rakendama järgmisi abinõusid:

- 1) keelama töökohas söömise, joomise ja suitsetamise;
- 2) võimaldama töötajatel kasutada puhkeruumi;
- 3) varustama töötajad joogiveega;
- 4) varustama töötajad asjakohaste isikukaitsevahenditega;
- 5) võimaldama tööriiete ning isikliku riietuse hoidmist eraldi kappides;
- 6) võimaldama töötajatel kasutada pärast töö lõppu dušši, kui töökohas eraldub tolmu või on muul viisil võimalik naha saastumine.

§ 8. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. juulil 2000. a.

¹Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2004/37/EÜ töötajate kaitse kohta tööl kantserogeenide, mutageenide ja reproduktiivtoksiliste ainetega kokkupuutest tulenevate ohtude eest (kuues üksikdirektiiv nõukogu direktiivi 89/391/EMÜ artikli 16 lõike 1 tähenduses) (ELT L 158, 30.04.2004, lk 35–45), muudetud direktiividega 2014/27/EL (ELT L 65, 05.03.2014, lk 1–7), (EL) 2017/2398 (ELT L 345, 27.12.2017, lk 87–95), (EL) 2019/130 (ELT L 30, 31.01.2019, lk 112–120), (EL) 2019/983 (ELT L 164, 20.06.2019, lk 23–29), (EL) 2019/1243 (ELT L 198, 25.07.2019, lk 241–344) ja (EL) 2022/431 (ELT L 88, 16.03.2022, lk 1–14).
[RT I, 02.04.2024, 13- jõust. 05.04.2024]